

IN GODS NIEUWE WERELD IS ER GEEN HOOG EN LAAG

Lucas 14:1-15

Het is mooi om bescheiden te zijn. Maar er is ook veel valse bescheidenheid. Je doet nederig op zo'n manier dat je vist naar complimentjes. Ik las een mooi stuk over LinkedIn-profielen. LinkedIn is een netwerksite voor professionals. Je ziet daar veel zelfpromotie verpakt in bescheidenheid. Iemand plaatste deze post. 'Ik mocht (lees: ik ben bescheiden) de jaarlijkse lezing verzorgen (lees: ik ben belangrijk). Ik was aangenaam verrast (lees: ik ben bescheiden) door de grote opkomst (lees: ik ben belangrijk). Er waren veel kritische vragen (lees: ik was niet goed genoeg), die ik gelukkig naar tevredenheid wist te beantwoorden (lees: ik was heel goed). Bijzonder dat alle directieleden aanwezig waren (lees: ik ben heel goed en heel belangrijk).' In het engels hebben ze daar een mooi woord voor 'humblebragging' 'Bescheiden opscheppen' betekent dat. Nu lijkt het erop dat Jezus daar ook op aanstuurt. Hij is op een feestje van een vooraanstaande Farizeeër. Niet zomaar een Farizeeër, maar een triple-A-Farizeeër. Nu merkt Jezus op dat de gasten ontzettend hun best doen om dichtbij de gastheer te zitten. Want daar zijn de ereplaatsen. Hoe ziet dat eruit? Is er letterlijk ellebogenwerk? Dat moet koddig geweest zijn. Of gaat het wat subtieler.

Dan vertelt Jezus een gelijkenis. Het gaat over een bruiloft. En dat is in de Bijbel een codewoord. Een bruiloftsmaal is een beeld voor het Koninkrijk van God. Een bruiloftfeest staat voor Gods nieuwe wereld. De toekomst van God is als een groot feestmaal. Er is een hoop vrolijkheid. Genoeg eten en drinken. Er is geen subtiel gedoe om de pikorde. Arm en rijk, blank en zwart, kind en volwassen, iedereen voelt zich thuis en is er gelukkig. Voor ieder een plaats aan de tafel. En nu zegt Jezus: als je nu uitgenodigd wordt voor zo'n bruiloft ga dan niet voor de beste plek. Want het zou kunnen gebeuren dat de gastheer tegen je moet zeggen: Maak plaats, want er is iemand die voornamer is dan jij. Met een rood hoofd zul je achteraan moeten plaats nemen. Je kunt beter bij binnenkomst achteraan gaan zitten. Dan kan de gastheer tegen je zeggen: Vriend, kom toch dichterbij. Dan krijg je alle eer voor je bescheidenheid. Want als je jezelf verhoogt zal je vernederd worden, en als je zelf verendert zal je verhoogd worden. Op het eerste gezicht lijkt Jezus hier humblebragging te adviseren. Bescheidenheid als strategie naar succes. Ga maar achteraan staan, maar wel precies zo dat je zo zichtbaar bent om naar voren te worden geroepen. Jezus kennende zal hij wel niet op deze schijnheiligheid gedoeld hebben.

Waar gaat dit over? Wij mensen denken in hoog en laag. Allemaal zijn we op een bepaalde manier statusgevoelig. Subtiel vertellen we aan elkaar verhalen waaruit blijkt dat we het toch net beter begrepen hebben in het leven als sommige anderen. Ook als je je altijd de mindere voelt, dan ben je bezig met hoog en laag. Ik las over iemand die was op een luxe feestje in Amsterdam. Op een dakterras met uitzicht over de grachten, met hapjes van de traiteur van een tientje per stuk. De gast bemerkte bij zichzelf twee gedachten: 'Zo'n feestje wil ik ook wel willen kunnen geven.' Maar een andere gedachte was veel sterker: 'Wat een proleten. Nieuw Geld zeker.' 'Zulke dure hapjes, walgelijk.' Dat was zijn manier om zich beter te voelen. Je kunt ook op deze manier met je status bezig zijn. We zijn er heel creatief in om ons superieur te voelen. Soms heel subtiel. Waarom doen we dat eigenlijk? We zijn allemaal uit op erkenning. We willen gezien worden. in wat we kunnen, in wat we hebben, in wat we doen .. In heel veel wat we doen, in heel veel wat we vertellen zit een statusgevoeligheid.

Wat vertelt deze gelijkenis? In het Koninkrijk van God telt status niet. Jezus verhaal gaat niet over tafelmanieren, dat het niet handig is om vooraan te willen zitten. Nee, hij schets een plaatsje van Gods nieuwe wereld, waar geen hoog of laag is. Iedereen is principieel gelijk. Ik

denk dat we daar allemaal ja op zeggen. Maar hoe werkt dat in de praktijk? Als ik een feestje geef dan nodig ik mensen uit met wie ik het leuk heb. Ik ga graag om met OSM, Ons Soort Mensen. Meestal zijn dat mensen uit m'n eigen bubbel. Meestal zijn dat mensen die mij ook weer uitnodigen. In ieder geval bevestigt het de maatschappelijke verschillen, omdat bepaalde groepen afwezig zijn. Hoe gezellig ook, zo'n feestje is geen afspiegeling van het Koninkrijk van God. Jezus zegt: Er bestaat een feest waar ieder mens tot z'n recht komt. Dat feest gaat komen. Het Koninkrijk van God is nabij. En wij kunnen ons op dat feest voorbereiden. Gods nieuwe wereld heeft een vooruitwerkende kracht in ons leven hier in Zoetermeer in 2024. Wij kunnen erop anticiperen. Hoe? Het eerste is dat je beseft dat het hoog-laag-denken diep in je zit. Soms zo subtiel dat je het niet eens doorhebt. Het is mooi om andere mensen te helpen. Maar het kan ook een manier zijn om je beter te voelen. Als hulpverlener verhef je je boven de hulpbehoefte. Of door wat post ik op de socials. Wat laat ik daarmee eigenlijk zien? Vaak is het gewoon aardig of interessant, maar er kan ook zo'n randje van kijk-mij-eens-leuk-bezig-zijn in zitten. Ik ben meer statusgevoelig dan mij lief is.

Hoe kun je voorbereiden op het Koninkrijk van God. Er zijn twee manieren. Het eerste ga bij een feestje niet direct vooraan zitten. Doe niet mee met het gevecht om de status. Door bij voorbeeld te willen imponeren met je verhalen. Het tweede is: nodig eens mensen uit die jij nooit zou uitnodigen. Of besteed eens aandacht aan mensen die langs de zijlijn staan, de spreekwoordelijke muurbloempjes. Die jouw status niet boeiend vinden. Ooit had ik contact met Bart, een meervoudig gehandicapte jongen. Hij overleed toen hij 16 was. Hij begreep niet wie ik was, laat staan dat hij wist dat ik dominee was. Status, kadootjes waren niet interessant. Alleen dat je er was met je aandacht en liefde. Dat hij gezegend werd. Zo kan iets zichtbaar worden van Gods nieuwe wereld. Dadelijk vieren we de maaltijd van de Heer. We gaan daar iets meemaken van Gods nieuwe wereld. We houden onze handen op en ontvangen brood en wijn. Welke status ik heb doet er niet toe. Allemaal krijgen we genadebrood. En genade betekent gunst. Je krijgt iets waar niets van jou tegenover staat. Je kunt niet iets terugdoen om het te verdienen. De mooiste omschrijving van genade die ooit ben tegen gekomen is: Genade betekent dat we niets kunnen doen waardoor God ons meer zal gaan liefhebben en dat we niets kunnen doen waardoor God minder van ons gaat houden. Er gaat een kruis door ons hoog-laag-denken. Er gaat een streep door het voor-wat-hoort-wat-denken. En dus zijn wij voor God allemaal gelijk.

Als Jezus uitgesproken is bij dat feestje van die vooraanstaande Farizeeër neemt één van de gasten het woord. Uit zijn woorden blijkt dat hij het precies begrepen heeft. Want hij zegt: Je bent pas echt gelukkig als je deelneemt aan de maaltijd van het Koninkrijk van God. Je bent pas echt gelukkig als je het feest viert van Gods nieuwe wereld, waar hoog of laag niet telt. Laten we daar nu voor uitgenodigd worden. Amen.